

Становище

от

Доц. д-р Венелин Шурелов

преподавател

в Национална художествена академия, София

относно дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен

Доктор

по научна специалност

„Изкуствознание и изобразителни изкуства“

Автор:

Йоана Емилова Ангелова

Тема:

**ТЕХНИКАТА НА КОЛАЖА И МОНТАЖНИТЕ ДЕЙСТВИЯ КАТО ИЗРАЗНИ
СРЕДСТВА ВЪВ ФОТОГРАФИЯТА – ХАРАКТЕРНИ ТЕНДЕНЦИИ
В ЕВРОПЕЙСКОТО ИЗКУСТВО ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА ХХ ВЕК**

Научен ръководител:

Доц. д-р Бойка Донева

София, 2022

1. Данни за процедурата

Дисертационният труд напълно отговаря на Закона за РАСРБ и прилагането му във НХА. През периода на осъществяване на дисертацията **няма допуснати нарушения.** Представените материали и документи от Йоана Емилова Ангелова отговарят на необходимите изисквания. Посочените шест публикации по темата са референтни на дисертацията. Спазени са всички срокове. Докторантът демонстрира сериозни компетенции и мотивация в процеса на създаване на дисертацията.

2. Характеристика на дисертационния труд

Обемът на дисертацията включва общо 304 страници. Структурата на дисертацията съдържа увод, изложение в четири глави и заключение. Библиографията обхваща 182 цитирани източници, от които 45 на български език и 137 на латиница. В приложение от 145 страници са представени 352 изображения, списък изложби и интервюта.

В увода са включени обекта, предмета, целите и задачите на настоящето изследване, както и описание на труда с неговата актуалност и изложението на проблема. Представени са методологията, границите на изследването и определение на работните понятия.

Авторът разгръща детайлно темите посочени в заглавията на отделните глави: Глава I „Възникване и развитие на колажните и монтажните техники като изразни средства във фотографията“, Глава II „Основни моменти в развитието на фотоколажа и фотомонтажа в европейското изкуство през втората половина на XX век“, Глава III „Приложение и подходи за интерпретация на фотоколажа и фотомонтажа през втората половина на XX век“, Глава IV „Колажни и монтажни техники в българската фотография от 50-те години до края на XX век“.

На разположение на академичната общност е едно изчерпателно проучване, което представлява първи опит за цялостно и систематизирано изследване по темата.

Важна отправна точка на дисертацията е опита за систематизиране на голямото разнообразие от проблеми, стилистични търсения и експерименти с колажни и монтажни техники във фотографията.

Йоана Ангелова очертава зони на понятност, които да ни помогнат да се ориентираме в една среда от примери, технически термини и авторски концепции, като в допълнение ни предоставя възможността през фотографските колажи и montaje да се отразят важни тенденции в европейското изкуство. Представени са задълбочено и процеси и автори, които се развиват в България.

Авторът защитава твърдението, че поради големия обществен интерес и разнообразие от употреби на фотографията, особена значимост придобиват методите за фотоколаж и фотомонтаж. Проследява възникването и утвърждаването им като художествен процес и връзките им с други традиционни или нововъзникващи практики. В трудът е аргументирата тезата, че фотоколажа и фотомонтажа са част от техниките през които във втората половина на XX век се проявяват новаторски, радикални, субкултурни течения в изкуството. Много внимателно е проучен въпросът с появата и влиянието на дигитализацията. Софтуерните и хардуерни технологии

задават нови характеристики с влияние не само върху практическата работа, но и върху културните предпоставки, политическа употреба или социална рефлексия при създаване и възприемане на образа. Коректно и обективно е представена връзката с модната и комерсиална фотография, отношенията с попкултурата, дизайна, рекламата.

Изследването съвсем уместно обръща внимание на понятието апроприация. Стратегията за присвояване в изкуството е свързана с темата на изследването, както в своя механичен смисъл, така и концептуално. Фотографията е един от най-ефективните инструменти, позволяващ на художниците да „заемат“ вече съществуващи изображения. Появата на дигиталната фотография, сканиращи устройства и на компютъра с огромния си потенциал за манипулация и различни форми на генеративност, разширяват обхвата на изследването.

3. Основни приноси на дисертационния труд:

Дисертационния труд има безспорни приноси в систематизирането на информация за специфичните артистични практики на фотоколажа и фотомонтажа. Докторантът разчита характеристиките им и ги поставя в контекста на европейското изкуство от втората половина на XX век. Приносът на дисертацията е значим за развитието на задълбочен и аналитичен поглед към процесите в България. Събран, анализиран и интерпретиран е богат илюстративен материал по темата.

Дисертацията предоставя достатъчно информация за бъдещи изследователски проекти на тези, които ще допринесат за още по-доброто познание и позициониране на този род художествени практики. Дисертационният труд е стойностно научно-теоретично изследване, с висока обществена и творческа значимост.

4. Заключение:

Намирам Йоана Ангелова за усърден и креативен професионалист. Тя успешно е интегрирала богатството си от знания в амбициозен, тематично и структурно сложен проект, какъвто е нейният дисертационен труд. Впечатлен съм от големият обем работа, която е положена. Дисертацията е изчерпателна и представя широк списък от автори и примери. Работата е богато подкрепена от визуални материали, изобилства от умело употребени терминология и референции. Подкрепям труда, структурата на дисертацията е логична и със специфична плътност заради обстойно разгледаните авторски практики.

Препоръчвам бъдещото публикуване на дисертационния труд в книжен или електронно достъпен формат.

В заключение, препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на докторанта **Йоана Емилова Ангелова** по професионално направление 8.2. „Изкуствознание и изобразително изкуство“.

Доц. д-р Венелин Шурелов

София, 21. 10. 2022

